

Revistë periodike, letrare, kulturore, politike

NACIONAL

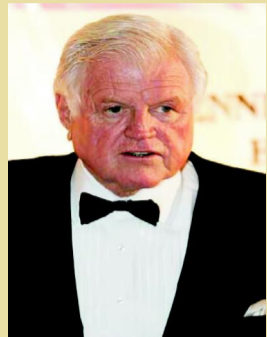
Drejtör:
Mujë Buçpapaj

Adresa: Ish-kinostudio "Shqipëria e re", Tiranë
E-mail: nacionalalbania@yahoo.com, bucpapaj@yahoo.com

Ted Kenedi, senatori i pëjetshëm i Amerikës

Senatori Ted Kenedi, njëri prej senatorëve më të fuqishëm në historinë e Amerikës, dhe njëri prej tre vëllezërve ku triumfet e politikës ...

faqe 5

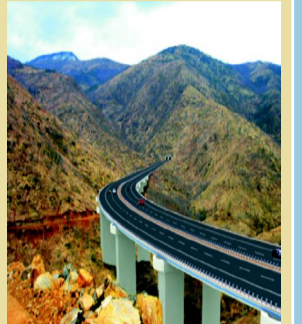

Kafenë në Prishtinë, drekën në Durrës, darkën në Dhërmi

Muri shqiptaro-shqiptar u bë copë-copë me hapjen e tunelit të Kalimashit. Shqiptarët nuk i kanë pengesë kufijtë.

Reportazh nga Gani Mehmetaj

faqe 2

DREJT BASHKIMIT KOMBËTAR

Nga Mujë BUÇPAPAJ

Shqipëria nuk mban përgjegjësi për ndryshimin e kufijve në Ballkan, por nëse një proces i tillë fillon...

faqe 19

KOLONIZIMI I KOSOVËS ME SERB

Nga Dr. Branko Horvat

Nuk ka qenë vetëm qeveria serbe ajo që ka përgatitur plane për shpërnguljen e shqiptarëve, por edhe intelektualët serbë. Janë shkruar disa referate...

faqe 11

ARSYET E VONESËS SË SHQIPTARËVE

Nga Prof. Dr. Rexhep Krasniqi

Në gjurmimet t'ona për të gjetë arsytë e vonesës rreth zgjimit e depertimit të idesë komtare të shqiptarëve, na duhet me pasë parasyshë faktin e pamohushëm se

faqe 10

SHQIPËRIA JO MË E NDARË NË 5 SHTETE

Nga Musa Tartari

Bashkimi i kombit të coptuar është i pashmangshëm. Po kur nis coptimi i kombit shqiptar dhe pse po vazhdon edhe sot?

faqe 3

KOSOVA KA MBËSHTETJEN E SHBA

Nga Kristofer Dell

Republika e Kosovës mund të llogarisë në mbështetjen e vazhdueshme të Qeverisë së Shteteve të Bashkuara të Amerikës...

faqe 4

SFIDAT E UNIVERSITETIT TË PRISHTINËS

Nga Prof. Mujë Rugova

Mujë Rugova është i lindur në Haxhaj të Rugovës së Pejës, ku edhe i ka kryer mësimet e fillores...

faqe 4

Shkëlqimi i përhershëm i artistes shqiptare

Ema Andrea, famë e merituar

faqe 12

Në BRENDËSI

Gënjeshtra partie

Tregim nga Ramiz Gjini

faqe 14

Të ftohtit rreth zjarrit

Poezi nga Gary Snyder

faqe 16

"Botë e qethur"

Tregim nga Zhuliana Jorgaxhi

faqe 15

Mbi përkthimin e Kadaresë

Studim nga David Bellos

faqe 20

Një ngjarje e veçantë

Tregim nga Mark Tuein

faqe 13

Mëkatet e bardha

Poezi nga Valentina Dafa

faqe 17

Poezia si kumt

Esse nga Lulzim Logu

faqe 21

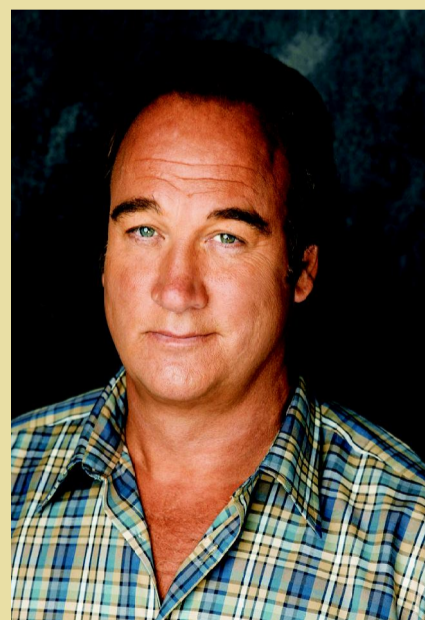
I vetmuar

Tregim nga Jona Kukeli

faqe 23

Poezi nga:
Hektor Metani,
Rrustem Gërguri,
Ali M. Lajçi

faqe 17,22

Me aktorin e shquar Xhejms Belushi

faqe 9

Kënga e shpirtit mbi ujëra

Lirika nga J.W.Goethe

faqe 6-7

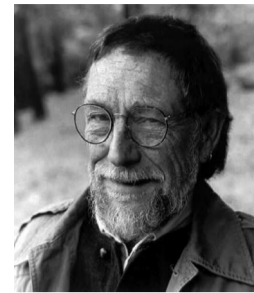
I dua vajzat e kafaneve

Intervistë me kengëtarin e ri Mondri

faqe 23

TË FTOHTIT RRETH ZJARRIT

Nga **GARY SNYDER**

Në foto : Gery Snyder

Gary Snyder u lind në San Francisco në vitin 1930. Deri tani ka botuar 17 libra me poezi dhe prozë. Ai ka fituar disa çmime letare si: *The American Academy of Arts and Letters award*, çmimin *Bollingen Prize*, çmimin *Guggenheim Foundation fellowship*, çmimin *Bess Hokin Prize*, çmimin *Levinson Prize*, çmimin *Robert Kirsch Lifetime Achievement Award* nga gazeta *Los Angeles Times*, si dhe çmimin *Shelley Memorial Award*. Snyder u zgjedh si konsultat i organizatës *The Academy of American Poets* në vitin 2003. Ai punon si profesor i Anglishtes në Universitetin e Kalifornisë, në Davis.

të harruar tek rrezohet
poshtë e gjitha.

Një lule
për asgjë;
një ofertë;
pa marrës;

flokë dëbore, feldspat, baltë.

TE PËRROI I PIUTËS

Një pishë e zezë
Një pemë, do të mjaftonte
Ose madje një gur, një grykëz e vogël,
Një barkë e përbashkët në një pishinë.
Kodër pas kodre, të palosura dhe të përdredhura,
Pemë hijerënda
të dala nga plasa gurësh
Hënë e madhe mbi to, është e tepërt.
Shtegtarët e mendjes. Një milion
Vera, pezull era e natës dhe shkrep
Të ngrohtë. Qielli përmbi malet e pafundme.
Të gjitha rraqet që shoqërojnë të qenarit human
Pikojnë në ikje, shkëmbinjtë kryeneç luhaten
Madje edhe e tanishmja e rëndë e koriti
Këtë gurgullimë zemre.
Fjalët dhe librat
Si pisha të zeza në qetat e larta
Humbasin në erën e thatë.

Një mendje e pastër, e vëmendshme
Nuk ka tjetër domethënie përveç atë
Që përpiqet të duket
plotësisht.
Askush nuk dashuron shkëmbinj, ja që jemi këtu.
Të dridhura nate. Një fishkëllimë
Nëpër dritën e hënës
Rrëshqet në hijet e Jupiterit:
Atje fshehur
Sy të ftohtë krenar
Kuguarësh ose ujqish
Më shikojnë tek ulem dhe ngjitem.

RIVIERA E PISHAVE

Nga maja
e kështjellës Matsue
milje të tëra me fusha orizi
kodra dhe një liqe i gjatë.
një fëmijë shkollë ka krijuar një teleskop
dhe shikon përmbi qytet.

xhuxh i dyqaneve të raja
kjo kështjellë majë kodre
zhytje delfinësh në
çati si brirë—
askush tani nuk e di me
tamam se si i ngjiten
gurët e latuar gjigande.

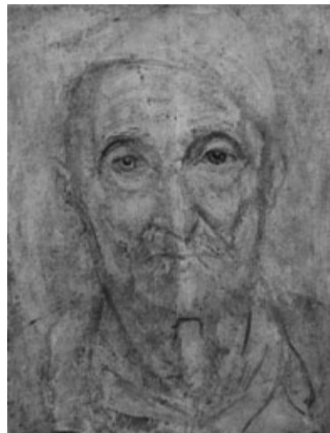
familja Matsudaira
e pati të tërën të tyre,
qëndrojë duke vështruar
në këtë gjilpërë ere
në dimër: të gjitha
fshatrat e tyre të vogla
nën dëborë.

VIJAT NË TRUPIN E KRAPIT

peshku i majm e i vjetër i jetës së pasosur
në gropëza të turbullta tretur anës lumit
gojën e rrumbullakët dhe të butë, baltë pohuese

nëpër kallame, përbri rrugës së trenit

nuk do i dëgjoi qarjet humane
por pishat do të rriten në mes të këtyre ngushticave
para se ta ktheni barun nga dielli.

RRUDHAT E BALLIT

Tehu i kancerit
Ajet kundra tatëpjetës—ne ndjejmë
një fresk të plotë
Që mbytet prapë poshtë.
Këtu drerët e dimrit
Një sharrë me zinxhirë në hungërimë.

Dhjetë ditë të lagështa dhe kamioni ndalon,
Pemët marrin frymë.
Të dielën xhipsi me 4-rrrota shtypte i kompanisë
Reality
Sjellë tokë-blerës, shikues, që i
Thonë tokës
Hapi këmbët.

Aeroplanët pëlcastin tinguj mbi krye, është mirë
këtu;
Çdo puls i kalbur në zemër
Në venat e sëmura nga majmëria e Amerikës
E shtynë tehun më afër—

Një buldozer grinë dhëmbët e përjarget
Duke rrëshqitur e gogësitur në majë
Të majave të qëruara të shkurreve
Në lutje për një burrë
Nga fshati.

Matanë është një pyll që të çon tek Arktiku
Dhe një shkretëtirë që është akoma e Piutëve
Dhe këtu ne duhet të heqim
Vijën tonë.

PAGJË

heshtje
e natyrës
përbrenda.

fuqia e brendshme.
fuqia

pa gjë.

shtegu mund të qesin kudo—jo
përfundon në vetvete.

fundi është,
mëshirë—lehtësi—

shërim,
jo ruajtje.

duke kënduar
provën

provën e fuqisë së brendshme.

ÇFARË KAM MËSUAR

Çfarë kam mësuar përveç
përdorimit të drejtë të disa veglave?

Momentet
në mes të punëve me kënaqësi kryeneçe.
Të rri i heshtur, të pi, verë,
dhe të mendoj llojin tim
të mendimeve me koje të thatë.

—lulet e para të livadheve
dhe pranverën e të
gjitha tokave.
I shfaqti haptas:
petalet e verdha, flokët e artë,
të gjithësisë
duke e parë heshtjen:
kurrë dy herë njësoj,
por kur e kryej mirë,

e kaloj tek të tjerët.

TË FTOHTIT RRETH ZJARRIT

Pi kafe të zezë nga një termos
ulur në një cung.

stivat e druve digjen, majat e
shkurreve të brishta jeshile
të marra the të përziera brenda
Tek qendra: një grumbull hiri
që shtrëngon të kuqen përbrenda.
e shtynë nxehtësinë poshtë
tek mbrojtësja e fytyrës
me buzë të skuqura nga prushi;

Krasitja, hollimi, prerë si brushë
me lëmashk nga insektet dhe myku—
re barku bojë hiri
lëkundën ngadalë e butë përmbi
ndoshta shiun, sjellin fundin
e kësaj thatësisë.

Furçat e djegura heqin nxehtësi
nga zjarret e egra të verës që vjen
dhe sjellin shiun në kohë,
që zjarret ta pastrojnë rrëmujën.

rrëmujën e zemrës.
Kafe të zezë, të hidhur, të nxehtë,
tymi ngrihet shpejt dhe qetëson ajrin
pezull dhe të ftohtë.

Perktheu: Gjekë Marinaj

SA PËR POETËT

Sa për poetët
Poetët e tokës
Që shkruajnë poezi të vogla,
Nuk kanë nevojë për ndihmën e askujt.

Poetët e ajrit
Luajnë me tufanet më të furishëm
E nganjëherë kthehen në vorbull.
Poezi pas poezie,
Bëhen spirale e të njëjtës etje.

Në minus 50 grade (f)
Vaji i makinerive nuk do ketë efekt
Propana mbetet e mbyllur.
Poetët e zjarrit
Digjen në zeron absolute
Dashuria e fosileve e ndritur lart.

Poeti i parë
I ujit
Qëndroi poshtë gjashtë vjet.
Qe i mbuluar me zhumile deti.
Jeta në poezinë e tij
La miliona
gjurmë të ndryshme
të mbytura në baltë.

Me diellin dhe hënën
E barkut të tij,
Poeti kozmik
Fle.
Qielli nuk ka fund—
por poezitë e tij,
si pata të egra,
fluturojnë nga tehu.

PËR ASGJË

Toka një lule
Një bimë në harkun
e thellë të dritës
kacavjerrë përmbi hapësirat
e gjëra dhe të forta
kristale vocërrake të dërmuara;
kripëra.

Taka një lule
buzë një gjiri ku një korb
kthen përmbys nga një
dritëz, një ngjyrë